

Din Monografia toponimică a localității Cloșani — Gorj

ADRIAN POPESCU

„...oamenii simt nevoia, de ordin practic, să dea un nume și celui mai neînsemnat loc, pe care împrejurările vieții de toate zilele îi pun în situația de a-l cunoaște”.

IORGU IORDAN

I. CADRUL NATURAL

Satul Cloșani face parte din comuna Padeș (22.294 km² și peste 4750 locuitori) alături de alte șapte sate componente: Apa Neagră, Văieni Călugăreni, Orzești, Motru (Motrișor) și Cerna-Sat.

Așezat în partea de nord vest a județului beneficiază de influența maselor de aer sudic, avînd în general veri secetoase iar primăveri și toamne ploioase. Clima permite creșterea unor soiuri de plante submediteraneene „Quercus frainato, Quercus cerris, Fagus silvatica, Alunus gentinosa ș.a., a pădurilor de liliac (pe cornete), a carpenului de pădure, a narciselor, a iederei, iar vița de vie nu se îngroapă.

Este ultimul sat așezat pe șoseaua ce duce spre munții Vîlcanului, la 6—7 km de el aflîndu-se, în amonte, hidrocentrala Valea Mare. La nord-vest și est se mărginește cu înălțimea Mușetoaica și Motru-Sec, iar la sud cu satul Călugăreni, reședința politico-administrativă a comunei.

Șoseaua asfaltată, ce trece prin Cloșani, face legătura Valea Mare — Tg.-Jiu; Valea Mare — Baia de Aramă și Valea Mare — Motru — Drobeta Turnu Severin, urmînd albia riului Motru pe tot cuprinsul comunei.

Rețeaua hidrografică are în principal riul Motru, care izvorăște din muntele Gîrdomanu (Furca Motrului) și care,

pe parcurs colectează apele unor pîrîuri ca : Mileanu, Valea Mare, Runcu, Valea Calului, Motru-Sec, ca să le numim pe cele mai importante.

Relieful de regulă muntos și constituit, în marea majoritate din calcare, favorizează creșterea vitelor, oieritul, pomicultura și meșteșugurile casnice. Tot datorită reliefului existent, se conturează cîteva „minuni” săpate în piatra muntelui de aici : Peștere Cloșani, Peștera Cioaca cu brebenei, Peștera Motru-Sec și Cheile Motrului, importante nu numai prin frumusețea lor ci și prin interesul științific pe care-l prezintă.

Pădurile abundente, de pe vîrfurile înconjurătoare (Ciuta, Păltinei, Capra, Dobrota s.a.) au determinat, în ultimii ani, un salt hotărîtor, de la vechile îndeletniciri individuale (șindrilitul, dogăritul, rotăritul etc.) la extinderea exploatării lemnului în mod organizat, în cadrul întreprinderii forestiere, care a dus la apariția unor noi meserii : fasonatori, drușbiști, tractoriști forestieri. În același timp, prin darea în folosință a minelor de la Motru și Bala de Aramă, a dezvoltat ocupațiile prin apariția minerilor, constructorilor, a conducătorilor auto ș.a. La ora actuală o serie întreagă de locuitori prin darea în folosință a hidrocentralei de la Valea Mare, au îmbrățișat meseria de energetician. Și înființarea Cooperativei „Arta casnică” de la Tismana a avut o mare înfriurare asupra elementului feminin, care și-a găsit și el un cadru organizat în practicarea vechilor tradiții de țesut-cusut.

Specificul bogățiilor naturale ale localității se conturează și prin varietatea de specii de animale sălbatice : mistreți (pe Capra, pe Dobrota, pe Frumosu), iepuri (pe Cornetu Mare, pe Roșu, pe Ciuta), vulpi (la Piatra Mare și la Mușetoaica), viezuri (pe Șesuri pe Valea lui Pătru, la Poieni de Jos), căprioare (la Valea Ciutei). Apele zglobii ale Motrului sînt săgetate de o gamă variată de specii piscicole : mreana, coara, cleanul și păstrăvul.

Datorită climei și reliefului, aici sînt semnalate : Vipera cu corn, broasca țestoasă de uscat, cărăbușul de stejar, omida păroasă și omida verde de stejar, capra neagră, jderul, veverița, vidra, cocoșul de munte, potîrnichea, pisica sălbatică și dihorul.

Pe baza acestor considerente, localitatea Cloșani — plai străvechi — nu este ocolită de ghidurile turistice :

„Deasupra Cloșanilor (12 km de la Apa Neagră) situat în amonte de confluența Motrului cu Motru-Sec, răsfirat pe ambele părți ale șoselei, care merge de-a lungul Motrului cu Apă, la poalele dealului Cornetu Mușetoaicu de sub Pietrele Cloșanilor (1 427 m.) se află Peștera Cloșani (...) una din cele mai frumoase din Europa ...”²⁾

II. CÎTEVA CONSIDERAȚII ISTORICE

Denumirea satului vine de la faptul că acesta este întemeiat de un anume CLOȘANU din Cornereva — Banat.³⁾

Vorbind însă despre atestarea documentară a localității beneficiem, ca sursă de cunoaștere, de lucrarea lui Alexandru Ștefulescu : „12 ianuarie 1650. Tîrgoviște — Matei Vodă confirmă M-rii Tismana stăpînire peste moșiile Groșanii, Ploștina Drăgoeștilor și Racoți de moștenire și de cumpărătură.

A venit înaintea D-Mele în marele Divan și înaintea cinstiților dregători ai D-Mele, mari și mici, și-au luat 12 boieri hotarnici pe răvașe domnești, anume din Glogova Necula Pîrcălabul și Poznan căp. din Baia (de aramă) și Stoia și din Văləri Drăghici Post. și din Bălești Oprea Post. și din Curte Necula Post. și din Padeș Tudosie Log. și din Negoiești Gherghina Post și **din Cloșani** Stupă și din Costești Vlădica Vornicul și hotarnic Gheorghe mai sus scris, pentru ca să caute și să hotărască și să aleagă aceste mai sus zise moșii ale Sf. m-ri Tismana și să le lipească moșie lîngă moșie, precum este legea moșiei și cum a găsit ei cu sufletul lor mai pe dreptate decît toți megiașii și de către toți boierii și de către toți oamenii de acolo...”⁴⁾

Observăm că la 1650, numele acestei localități este pomenit cu exactitate așa cum îl auzim și-l pronunțăm în zilele noastre.

Despre **Plaiul Cloșani**, ca unitate administrativ-teritorială apare consemnat pentru prima dată în lucrarea lui Dionisie Fotino „Istoria generală a Daciei sau a Transilvaniei, Țării Munteneste și a Moldovei” scrisă la începutul sec. al XIX-lea⁵⁾, care în urma împărțirii administrative din 1831, în baza regulamentului organic avea 27 de sate. Pe la sfîrșitul secolului al XIX-lea Plaiul Cloșani cuprindea 1 oraș și 71 de sate, grupate în 17 comune între care și comuna Cloșani (Motru Mare și Motru Sec). Legea administrativă din

1936 regroupează 82 de sate într-o singură unitate administrativă, numită de această dată **Plasa Cloșani**.

După război **Cloșanii** dispar ca unitate administrativă. Fostul teritoriu va aparține de acum înainte plășilor și apoi raioanelor Turnu Severin și Baia de Aramă, iar din 1968 și pînă în prezent localitatea Cloșani se va constitui ca sat component al comunei Padeș județul Gorj.

De Cloșani, și implicit de Padeș, se leagă într-o foarte mare măsură numele uneia dintre personalitățile de frunte ale istoriei poporului român: la 25 august 1806 îl găsim atestat documentar ca vâtaf de plai pe Tudor Vladimirescu, pe atunci avînd și rangul boieresc de sluger⁶.

III. ÎNTRE LEGENDĂ ȘI ISTORIE

Trecînd de la datele certe, istoric consemnate, despre numele localității Cloșani s-au disputat diferite păreri (evident etimologie populară) care merită însă a fi consemnate pentru izul de poveste, care l-a înconjurat întotdeauna, de la Iovan Iorqovan, ale cărui urme se pot vedea și azi în munții Cernei (Piatra Tăiată, unde și-a încercat paloșul, înainte de a se lupta cu sarpele uriaș), la Aaria haducilor, amintiți în minunatele balade, care au circulat pe aceste locuri, mai apoi la Tudor Vladimirescu, erou național intrat în legendă (se spune că ar fi vrut să ridice o minăstire pe Piatra Calului, că ar fi ascuns un lezaur pe la „varnițe”, pe care îl păstra spre folosul ostirii lui etc.).

Astfel locuitorul Ion Vintilescu a comunicat o părere, rămasă din bătrîni, cum că numele satului Cloșani ar veni de la Cloșca, rătăcit pe aceste locuri de prigoana ungurilor la 1784 și refugiat în Pesteră Vacilor⁷; o altă părere, a lui H. Argintaru, ne sugerează că numele localității s-ar datora clonțurilor de piatră existente în vîrfurile Pietrei Cloșanilor (Clonturi > Clontani > Cloșani)⁷.

Prima vatră a localității, după cum se afirmă tot din bătrîni, ar fi fost la Gura Lupsii, de unde, în urma depozărilor de nămint, oamenii s-au strămutat și s-au ridicat cele două sate: Cloșani (Motru Mare) și Motrișor (Motru Sec).

Din documente reiese clar că la 8 mai 1818, exista în Cloșani două trupuri de moșie moșnenească — Motrișorul sau Motru-Sec și Motru Mare, care se împărțeau în teie, stăpînite de moși mari⁸.

Memoria colectivității păstrează din tată în fiu, numele unor boieri de mai târziu, care au dominat aceste locuri. Este vorba de Barbu Vicșoreanu și Tibne, urmați de Marghi-loman. Acesta împarte generalului Anghelescu, porțiunea de pe Motru Mare, iar generalului Palade, ceea ce stăpînea pe Motru Sec. Prin căsătoria moștenitoarelor, pămînturile ajung la Butculescu și lui Alimăneșteanu, care le exploatează, prin arendă, pînă în anul 1945.

Totuși, reținem că pentru localitatea Cloșani, figura reprezentativă, ce-i situează existența în rîndul localităților țării, este comandirul de panduri Tudor Vladimirescu, vîtaful de plai, rămas definitiv în conștiința locuitorilor, care, și astăzi, își zic cu mîndrie „panduri de-ai lu' Tudor”. Aici Tudor a construit „eruga morilor” — un braț din rîul Motru, ce trece prin sat, și, pe care a ridicat mori, pentru a asigura făina de porumb necesară atît sătenilor cît și pandurilor săi. Tot aici a deschis șase varnițe, avînd în vedere piatra de calcar existentă din abundență. Memoria sătenilor îl păstrează în același timp, ca pe un vașnic hotarnic, așa după cum îl prezintă și documentele vremii.

N O T E

- 1) Iorgu Iordan — „Toponimia românească”, Ed. Academiei R.P.R. 1963, pag. 15.
- 2) Elisabeta Ancuța Rușinaru — Gorj, ghid turistic — Buc., 1973
- 3) I. Conea — „Observații ale unui nespecialist asupra graiului din Clopotiva” Sociologia românească, IV, 1939, 1—3, pag. 43 și urm.
- 4) Alexandru Ștefulescu — Documente slavo-române relative la Gorj (1406—1665), Tg.-Jiu, Tip. Nicu D. Miloșescu, 1908, pag. 549.
- 5) Pavel Ciobanu — Plaiul Cloșanilor — editat de CICIPMAM Mehedintzi, vol. I, 1977, Dr. Turnu Severin, pag. 5.
- 6) S.I. Gîrleanu — Tudor Vladimirescu — Buc., 1971, pag. 44 și 57.
- 7) Schiță monografică a comunei Padeș, 1971 (dactilografiată) din Arhiva fostului Consiliu popular comunal.
- 8) Arhivele statului Drobeta Turnu Severin — fond. Judecătoria Baia de Aramă, dosar 420/1914, filele 102—109.

IV. TOPONIME TOPOGRAFICE

1) Forma sau aspectul exterior al locurilor

- ARIE (Aria haiducilor) — suprafață întinsă spre plaiul dinspre Cerna-Sat, unde se spune că se adunau haiducii la sfat (lat. area) — D.E.L.R.
- BUZĂ (Buza plaiului) culme a unui deal, a unui pisc (cf. alb. buza) — D.E.L.R.
- CUPTOARE (La cuptoare) formă de teren în munte asemănătoare cu niște cuptoare uriașe (lat. coctorium)
- CHEIE (Cheile Motrului) vale îngustă, lipsită de albie majoră între doi pereți înalți și abrupti, unde apa râului înfruntând roci compacte exercită o puternică eroziune în adâncime (lat. clavis) — D.E.L.R.
- CIOACĂ (Cioaca Runcului) vîrf de munte, (cf. D.A. cuka) se găsește cu același înțeles la aromâni, la megleniți și la sîrbi — T.R.
- COLȚ (La Colțul Pietrei) unghi (lat. cubitus)
- CROV, adîncitură, groapă unde se adună apa și formează o baltă, gropiță — D.F., depresiune mică, rotunjitură, aflată într-un cîmp plan fără scurgere (ser. Kristov)
- CULME s.f., partea cea mai înaltă, cea mai de sus și prelungită orizontal, a unei clădiri, a unui munte (lat. culmen) — D.E.I.
- CURĂTURĂ(-i), singur ori determinat indică la origine locul pe care s-au scos copacii pentru a-l reda agriculturii — T.R. (cură + suf. ătură) — D.E.L.R.
- CURMĂTURĂ(-uri) magh. Krometura, un prislop, un pas la munte (F. Petrovici — „Studii de dialectologie); (lat. vulg. Kormare a tăia în bucăți) — D.E.I.
- DEAL (Dealul Orzeștilor) formă de relief pozitivă, care se prezintă ca o ridicătură a scoarței pămîntului mai mică decît muntele dar mai mare decît colina (sl. delu) — D.E.L.R.
- GURĂ (Gura Motrului) s.f. cu un determinativ substantival la genitiv este de obicei nume de apă; determinativul poate fi și un apelativ ideatic sau sinonim cu rîu (Gura Cheii Motrului) (lat. gula) — D.E.I.
- GROAPĂ (Groapa Balmoșului) gură, cavitate în pămînt (cf. alb. propa) — D.E.L.R.
- GRUI (La Grui) o ridicătură pe un șes, deluț frumos,

- coastă de deal, un munte conic — D.A., etimologie necunoscută
- IZLAZ(-uri), loc de pășunat pentru vitele locuitorilor (srb. izlaz) — D.E.I.
- LIVADA, (Su' Livezi), suprafață de teren plantată cu pomi fructiferi. Întindere de pământ pe care crește iarba pentru cosit sau pășunat (din bg. livada, ucr. levada)
- MĂGURĂ (La Măgură), s.f., deal mare izolat, tăiat de ape (cf. alb. magule) — D.E.L.R.
- MUȘUROI (La Mușuroaie) s.n., ridicătură mică de pământ, movilă, deal (lat. mus araneus) — D.E.L.R.
- MUNTE, s.m., ridicătură a scoarței pământului mai mare decât dealul, de obicei stincos și depășind 800 m. (lat. mons-tem) — D.E.L.R.
- PEȘTERĂ, cavitate, scobitură naturală subterană, adîncă și mare, formată prin dizolvarea unor roci solubile de către apele de infiltrație (sl. pestera)
- PISC, singular și cu atribute (ex.: ascuțit) — T.R., vîrf de munte — D.E., vîrf ascuțit de munte sau deal, top. (hotarul merge...) apare în primele documente la 1427 — D.L.R.V. (lat. picouleus) — T.R.
- POIANĂ(-eni), loc în pădure, lipsit de copaci, acoperit cu iarbă și flori (v. sl. poliana) — D.E.I.
- POD, trecere peste apă, din lemn sau piatră (v. sl. podu) — D.E.L.R.
- PRIPOR(-oare), suiș sau coboriși foarte povîrnit; coastă repede (rus. priporu, rut. pripir) — D.E.I.
- RÎPĂ(-e), coastă de munte ori deal deasupra unei prăpăstii (lat. rîpe) — D.E.I.
- SCĂRIȘOARĂ, deal sau munte de formă asemănătoare cu o scară (lat. scala) — D.E.L.R.
- SCAUNE (La Scaune), înălțimi pe deal sub formă de scaune (lat. scaunum) — D.E.L.R.
- SCORBURĂ, scobitură mare în trunchiul unui copac putrezit pe dinăuntru (etimologie necunoscută) — D.E.L.R.
- ȘES (Pe Șesuri), neted, podiș, platou, întindere de teren fără ridicături (lat. sessus) — D.E.L.R.
- TARNIȚĂ (Tărnicioară), culme, coamă de munte sau de deal în formă de șea (ucr. tarnyca) — D.E.L.R.
- VAD, loc pe unde apa poate fi trecută cu piciorul sau cu căruța (lat. vadus) — D.A.

- BALTĂ, loc cu apă (v. sl. blato) — D.E.I., probabil autohton traco-dac (cf. trac. baltum, alb. balte) — D.L.R.V.
- TOAIE, loc adînc în apă unde se poate scălda (fem. de la tău, magh. to)
- ZATON(-oane), canal între două ostroave, sau între ostrov și mal, închis la gură (v. sl. zaton) — T.R.

2) Natura și terenul aparținînd localității

- ALUN (Aluniș) fruct; loc acoperit cu aluni, producător de alune (lat. alun)
- CORNET, crîng, păduri de corn (lat. cornus)
- FERIGĂ (Feregar), nume dat mai multor specii de criptograme vasculare, cu frunze mari și dințate (lat. filix — icis) — D.E.L.R.
- GÎRLĂ (La Gîrlă), apă curgătoare mai mică, braț al unei ape curgătoare (bg. gîrlo) — D.E.L.R.
- FRĂSINET, pădure de frasini (lat. fraxinetum) — D.E.L.R.
- IZVOR(-ele), apă subterană care iese sau țîșnește la suprafața pămîntului (sl. izvoru) — D.E.L.R.
- LAC, hidronim, mare întindere de apă stătătoare în mijlocul unui uscat (lat. lacus) — D.E.I.
- LUNCĂ, după Tiktin, vale păduroasă pe marginea unui rîu și cîmpie umedă acoperită cu iarbă — T.R., (v. sl. lonka) — D.L.R.V.
- LESPEDE (Su' Lespezi), formă poligonală de piatră (etimologie necunoscută) — D.E.L.R.
- NUC (Nucet), arbore al cărui fruct este nuca, loc cu nuci¹⁴
Refăcut din pluralul nuce (lat. nuc — nucem) — D.E.I.
- OCHI (Ochi de pădure), toponim cu deosebire pentru locuri, mlaștini, vîrtejuri de apă, luminiș în stufăriș sau în crîng. (lat. oculus) — T.R.
- PIATRĂ (Piatra Cloșanilor), (lat. petra) — D.E.L.R.
- PALTIN (Păltinei), arbore înalt cu frunze crestate, cu flori mici și fructele prevăzute cu aripi, avînd trunchiul din lemn tare (lat. platanus) — D.E.L.R.
- PÎRÎU, apă curgătoare mică, rîu mic (cf. alb. pënnue) — D.E.L.R.
- SOCET, pădure, crîng de soc (lat. sabacus) — D.E.L.R.
- TURUGĂ (În Turugi), Olt., Banat — buturugă, copacul căruia vîntul i-a rupt crengile din vîrf și a rămas retezat (lat. torus + suf. uga) — D.E.I.

- ȚARINĂ(-ini), cîmp semănat, ogor, holdele și fînețele cuprinse la un loc. (v. sl. carrina) — D.E.I.
- ULIȚĂ(-iți), stradă, drum (v. sl. ilica) — D.E.I.

3) Care arată însușiri ale locului

- ARSURĂ, locuri arse în păduri (lat. arsura) — D.E.L.R.
- ARȘIȚĂ (Arșița Mocerîții), care arde, cu căldură (lat. ar-sica) — D.E.L.R.
- BOLBOROASE, care bolborosește, care face spume (onomatopee) — D.E.L.R.
- FRUMOSU, munte în Vilcan (lat. formosus) — D.E.L.R.
- LARGA (Valea Larga), (lat. largus) — D.E.L.R.
- MARE (Valea Mare), (lat. maris) — D.E.L.R.
- MIC (Piatra Mică), probabil lat. micus
- NEGUROS(-oase), întunecos, fără lumină (negură + suf. os) — D.E.L.R.
- RECE (Peștera Rece), lipsit de căldură, (lat. receus)
- ROȘU (La Roșu), înălțime care poartă numele după pămîntul roșu pe care-l conține (lat. roses)
- RĂU (Vadul Rău), loc de trecere prin apă, accidentat (lat. reno)
- SEACĂ (Valea Seacă), fără apă (lat. siccarum) — D.E.L.R.
- ȘTIOROFIE, loc unde apa face vîrtejuri (onomatopee)

4) Care arată poziția față de punctele cardinale sau față de toponime mai cunoscute.

- LA BALTĂ — v. ant.
- CIOACĂ — v. ant.
- LA CULME — v. ant.
- DOS(-uri), loc apărat de soare, de ploaie, (lat. vulg. dossus, donsus) — D.E.I.
- FAȚĂ(-ește), parte a muntelui sau dealului întoarsă spre soare (lat. vulg. facia, lat. clasic. facies) — D.E.I.
- JOS (Poieni de Jos), adj. scund, cu altitudine mică, sinonim cu cîmp, vale — T.R.
- SUS (Poieni de Sus), lat. susum
- OGĂȘ(-șe), vale îngustă (magh. vâgâs), comp. Făgaș Ho-gaș — D.E.I.
- PE ȘESURI — v. ant.

5. Care au în competența lor nume plante și animale

- BOUL (muntele...)
- CALUL (Valea...)
- CAPRA (muntele...)
- CIUTA (pîriul...)
- IAPA (muntele Iapa Mică, Iapa Mare)
- BROASCA (zăvoiul Broaștei)
- ȘOIMUL (La Soimu')
- URS (Cracul Ursului)
- VACA (La muntele Văcării)
- ANIN (În Anini)
- CORN (Pe Cornet)
- ORZ (Dealul Orezeștilor)
- BRAD (Muntele Bradului Mic, Bradul Mare)
- MĂR (Valea Merișorului, Dealul Merișului)
- PALTIN (Valea Păltineiului)
- PĂR (Dealul Păroasa)
- VIE (Dealul Viilor)

V. TOPONIME SOCIAL-ISTORICE

1) Funcții și stări sociale din trecut

- CĂLUGĂRENI, sat vecin cu localitatea Cloșani (sl. kalugeu — gr.) — D.E.L.R.
- BOIER (Peștera boierească), v. sl. boliaru — D.L.R.V.
- HAIDUC (Aria Haiducilor), v. ant.
- LOGOFĂȚ (Conacu lu' lögofătu), titlu de boierie (negr. lo-ghotetia) — D.E.L.R.

2) Care arată ocupații

- ARGINTAR (La Argintaru), persoană care lucrează sau vinde obiecte de argint (argint + suf. ar.).
- COLONEL (Boldu lu' Colonelu), fr. colonel — D.E.L.R.
- DANCĂL (La Dascălu Ilie).
- PORCAR (Muntele Porcăreț).

VI. PSIHOLOGICE ȘI EXPRESII PLASTICE

1. Porecle

- PITICA (Ulița lui Pitica).

- BOBOANEA (Toaia de la Boboanea).
- COACĂ (Conacul lui Coacă).
- GHIGOSU (Ulița lui Ghigosu).
- FLEORCEA (Copacul lui Fleorcea).

2. Expresii plastice

- LA ZĂVOIUL BROAȘTEI
- VADUL RĂU
- RÎPA ROȘIE
- CORNETUL DRACULUI
- CRACUL URSULUI

Atît toponimele social-istorice cît și cele psihologice se dovedesc a fi mai variate. Vom menționa pentru primele (social-istorice) că, deși ele denumesc vechi stări de lucruri, n-au fost date uitării, fiind folosite încă în vorbirea curentă, mai ales de bătrîni datorită conservatorismului tradițional, care a existat pînă de curînd.

VII. NUME DE PERSOANĂ CARE INTRA ÎN FORMAREA TOPONIMELOR

- ANGHELUȘ (Conacu lu' ...)
- ACHIM (Poteca lu' ...)
- BOBOTNEA (Conacu lu' ...)
- BOEȚ (Conacu lu' ...)
- BÎRSANU (Cositura lu' ...)
- BĂLOI (Conacu lu' ...)
- BORDÎNC (Conacu lu' ...)
- IOANA BABII (Conacu lu' ...)
- COTOI (Toaia lu' ...)
- CORLAN (Conacu lu' ...)
- CAPCEA (la Capcea)
- CORNEA (Ulița lu' ...)
- Cîrșu (Conacu lu' Cîrșu)
- CEATĂ (La Dumitru Ceață)
- CÎLCIOI (Toaia lu' Cîlcioi)
- DRĂCEA (Pătuleagu lu' ...)
- DRĂGHESCU (La Drăghescu)
- FILIP (Toaia lu' ...)
- GHIOSU (Ulița lu' ...)
- IOSAM (Poteca lu' ...)

- ILIEȘ (Cracu lu' Ilieș)
- LUCA (Uulița lu' ...)
- GENA LU' MĂNICĂ (Toaia de la Gena lu' Mănică)
- POPA (Zăvoiul lu' ...)
- MARCOANEA (La Marcoanea)
- MOTEA (Toaia lu' ...)
- MEILAA LU' ACHIM (Conacu lu' ...)
- MANTA (Via lu' ...)
- NIȚĂ (Moara lu' ...)
- NOAJBĂ (Peștera lu' ...)
- PETREASCA (Moara lu' ...)
- PĂTRU (Cracu lu' Pătru)
- PITICA (Coveiul lu' ...)
- REZAN (Conacu lu' ...)
- STANCIU (Conacu lu' ...)
- SPINEANU (Teiul lu' ...)

Analizînd cele prezentate pînă aici se poate trage concluzia că :

a) Peste 70 la sută din toponime au la bază nume de oameni ;

b) Circa 20 la sută reprezintă nume de plante și animale ;

c) Restul de 10 la sută sînt datorate caracteristicilor geografice ale terenului.

VIII. LISTA NUMELOR TOPICE

- LA ALUNIȘ — pădure de aluni ,pe dealurile din împrejurimile satului, în Poieni de Jos.
- LA ALDESCU — deal în partea Motrului-Sec, care poartă numele proprietarului.
- ALUNU — pîriu ogaș, vale, unde se află aluni.
- ARȘIȚA MOCERIȚII — loc mereu însoțit pe înălțimea cu același nume (la fel : Arșița Frumosului).
- ARSURĂ — (de la Micota, de la Dobrota), loc unde a ars pădurea.
- ARIA HAIDUCILOR — poiană înspre buza plaiului, unde se spune că se strîngeau haiducii la sfat.
- LA ANINI — crîng de anini în Rădoteasa, în Scărița sau Oslea. Sătenii foloseau coaja lor pentru vopsitul dimiei.
- LA ARGINTARU — loc de muncă în Poieni, unde familia cu același nume are ogorul.

- LA BALTA — loc puțin adâncit în sol, pe lângă albia râului Motru, cu apă stătătoare.
- BALMOȘU — plai și munte.
- BOLDU LU' ILIEȘ (LU' COLONELU) — Bolovan mare de piatră pe locul proprietarilor, al cărui nume îl poartă.
- BUZA PLAIULUI — marginea plaiului. Mai nou locul se numește și LA TUDOR, după fosta stație CFF, cu același nume.
- LA BOLBOROASE — porțiune pe râul Motru, unde apa face spume și în trecerea ei printre stînci parcă bolborosește.
- BULZU — munte cu pășuni înspre Cerna.
- BOU — munte cu pășuni alpine înspre Cerna.
- BUCINIȘ — loc pe albia râului Motru-Sec, rămas cu aceeași denumire după o pădure de fag, care ar fi existat pe malul apei.
- CAPRA — înălțime cu păduri masive unde sînt exploatări forestiere.
- CHEILE MOTRULUI — loc strîmt printre pereții stîncoși, pe care îi străbate apa Motrului.
- CLOȘANI — sat de munte al cărui nume vine de la un anume Cloșanu din Cornereva, Banat.
- CĂLUGĂRENI — sat aparținător comunei Padeș, în hotar cu Cloșanii, al cărui nume ar veni de la un anume Călugăru.
- CRACU LU' PĂTRU (CRACU URSULUI) — coamă de deal cu povîrnișuri, foarte greu de urcat. A luat nume de persoană (animale).
- COSÎTURA LU' LAZĂRESCU — loc cosit, pe care se trag, cu caii, porșorii de fîn pentru a-i grămădi, să-i face claie. I s-a dat numele proprietarului, celui care muncește la fîn.
- CULMEA CERNII — partea cea mai înaltă pe muntele Cerna.
- LA CULME — locuri de muncă pentru locuitorii satului, în Poieni de Sus.
- CURMĂTURA MOTRIȘORULUI — șa, loc de trecere peste deal, care leagă Motru-Sec de Cloșani.
- CIȘMANU — izvor de munte.
- CROVU LU' SURDU — adîncitură în albia râului Motru. Primește numele (porecla) locuitorului care are gospodăria în preajmă.

- LA CUPTOARE — ridicături mari și izolate în muntele Scărița.
- CIȘMEA (CIȘMEAUA DE LA GURA CHEII) — fântină făcută de oameni dintr-un izvor natural captat.
- CICIORUL RECE — izvor natural captat pe un scoc de lemn în punctul numit Poiana. (În zilele noastre a fost zidit în ciment). I se mai spunea și Cîiorul de la Poiana.
- CIOLANU — deal înspre Motru-Sec.
- CORNETUL PEȘTERII — pădure de corn, împreună cu alți arbuști în jurul Peșterii Cloșani.
- PE COASTĂ — loc înclinat în dreptul Luncanilor, greu de urcat și vijelios la coborîre.
- CRESTA GODEANULUI — vîrfuri de stînci, asemătătoare cu niște mușuroaie mari în Godeanu.
- CIUCEVELE CERNII — stînci ascuțite, asemănătoare cu creasta găinii, de unde izvorăște Cerna.
- COLIBA LU' BOATĂ — adăpost pentru om și vite făcut din blane și frunze, pe timp de vară, în Scărișoara.
- COLȚUL GORGANULUI — stîncă ascuțită ca un dinte pe înălțimea cu același nume.
- LA COLȚ — loc în Piatra Mică, unde se organizează vînătoare și este potecă de trecere.
- LA CUȘCAE — punct pe Capra, unde au fost construite scocuri pe care alunecă lemnele tăite în exploatare forestiere.
- CODRU DIN DOSU CERNII — suprafață mare acoperită cu copaci, care au media de vîrstă de peste 60 ani, pe muntele Cerna.
- LA CIUTA — înălțime acoperită de pădure, unde sînt îngrămădiri de copaci scorburoși.
- CĂRPINIȘU DIN PADINA CHEII — suprafață acoperită cu pădure de carpen.
- LA CÎMITIR — locul unde se îngroapă morții, pe curmătura Tîrnicioara.
- CĂRPINEI — înălțime, ogaș și pîriu, ce poartă numele arborelui cu care este populată — carpenul.
- CLEANȚURILE DE LA MICOTA — stînci ascuțite pe înălțimea Micota.
- COVEIUL DE LA PITICA — drup de picior, întortocheat, care duce la scara locuitorului Pitica.
- CONACU LU' COTAN — casă din lemn, la cîțiva kilometri depărtare de sat, unde vara locuitorul se mută cu strictul

necesar și vitele, pentru a-și întreține culturile de pe bucată de pământ pe care o are. Aproximativ 80 la sută din săteni au astfel de -onace.

- LA CURMEZIȘ — loc de trecere, curmătură, peste dealul cu același nume.
- LA DIG — întăritură din piatră de râu, făcută pe malul Motrului, în dreptul fostei Peșteri a Vasilor, pentru a-l apăra de cotelul apei.
- DRĂGUTELEA — crac în dreptul ogașului Valea Mare.
- DOSU CERNII — loc în Cerna, unde nu ajunge soarele.
- LA FOEROGI! — loc cu gropi adânci străjuite de maluri abrupte și înainte pe ogașul pîrîurilor.
- LA FIRIZ — punct, pe apa Motrișorului, unde se tăiau lemne cu firizul.
- FEREGARUL DE LA MICOTA — suprafață acoperită în întregime de ferigă.
- FRASĂNETUL DE LA MILEANU — pădure de frașini pe Mileanu.
- FAȚA CERNII — loc luminat din plin de soare pe muntele Cerna.
- FURCA DOBROTEI — loc unde izvorăște pîrîul Dobrota.
- FRUMOSU — munte în hotarul Cloșanilor.
- LA FÎNTÎNELE — loc unde se află izvoare cu apă de băut, pentru oameni și animale, spre Poieni de Sus.
- LA GRUI ridicătură de piatră și pământ pe înălțimea Valea Calului.
- GURA MERIȘULUI — loc unde-și au obîrșia ogașele și pîrîurile din înălțimea Merișului.
- GROAPA OLANULUI — adîncitură în înălțimea cu același nume.
- LA GORUNI — loc unde se găsesc pîlcuri de goruni, în hotarul Cloșanilor.
- GÎLDĂUL PĂROASEI — lac în muntele Păroasa.
- DE HAEC — pe urma lăsată în zăpadă de sălbăticiuni.
- LA HUROI — loc, la ieșirea din Cloșani, spre Valea Mare, unde sînt surupături de piatră și pământ.
- HULOM — adăpost de vară pentru vite ceva mai mari.
- HODINĂTOAREA DE LA POIENI DE JOS — loc în dreptul izvoarelor pentru odihna oamenilor și animalelor.
- LA HELESTEU — ochi de apă, la capătul satului, unde Motru se bifurcă, o parte curgînd pe erugă.
- IERUGA MORILOR — canal, săpat pe vremea lui Tudor

- Vladimirescu, prin sat, pe lângă șosea, pe care a fost dirijat un braț de apă din Motru. Pe această erugă au fost amplasate mori, care măcinau boabe de grâu și porumb.
- LA IZVORELE ! — loc cu izvoare în dreptul hodinătoarei.
 - IAPA MARE (MICA) — pîrîu și vale în hotarul satului Motru-Sec.
 - IEZERUL SCĂRIȚA — apă stăvilită, formînd un lac artificial în muntele Scărița.
 - LA IZLAZ — porțiune permisă pentru pășunatul vitelor.
 - SU' LIVEZI — locuri în hotarul satului plantate cu pomi fructiferi.
 - LA LĂSTARIȘ — porțiuni de teren acoperite cu lăstăriș în hotarul Cloșanilor.
 - LUNCANI — parte a satului Cloșani, peste apa Motrului.
 - SU' LESPEZI — loc pe Cheile Motrului, unde stîncile, de deasupra apei și șoselei, sînt înalte și lespezuite.
 - MOTRU-SEC (MOTRIȘOR) — sat în hotar cu Cloșanii.
 - MOARA PETREȘȚII — moară așezată pe eruga Motrului în dreptul casei Petrescu. Un timp a purtat și denumirea de „Moara Tudor Vladimirescu“, azi dărîmată.
 - MOARA LU; NIȚA — moară pe eruga satului, în dreptul locuitorului. Azi nu mai există.
 - LA MĂGURA — înălțime peste Motru, cultivată cu vie.
 - LA MARCOANEA — loc de scăldat, toaie, în albia rîului Motru.
 - LA MORMINȚI — punct pe drumul Cloșani — Motru-Sec, unde au fost, înainte vreme, morminte.
 - LA NEGUROASA — pădure întunecoasă pe șoseaua Cloșani — Valea Mare, azi dispărută prin modernizarea șoselei.
 - NUIELIȘUL DE LA CIUTA — loc bogat în nuiiele, arboret, pe Ciuta.
 - NUCETUL DE LA POIENI DE SUS — poiană cu grup compact de nuci.
 - LA NAPROR — loc de odihnă pentru animale, de obicei în zăvoiu Popii.
 - OGAȘUL ȘTEVARULUI — vale adîncă cu frunze moarte, pe care șerpuieste, de obicei un fir de apă și de la care își ia denumirea ogașul.
 - OSTROVUL DE LA PETREASCA — un fel de insuliță formată la reîntîlnirea apei din erugă cu apa Motrului, spre ieșirea din sat.

- PĂTULEAGUL LU' DRĂCEA ! — copac curătat de crengile din vîrf, unde se depozitează finul cosit, pentru a-l feri de vite.
- PODUL LUNCANILOR — trecere pentru oameni și animale, peste apa Motrului, în partea satului numită Luncani. Celor ce locuiesc aici li se mai spune și luncăneni.
- PUNTEA DIN CHEIE — trecere numai pentru oameni, cu piciorul, peste apa Motrului.
- POTECA ROȘULUI — drum de picior, strîmt, pentru oameni și animale. Toți munții sînt străbătuți de asemenea poteci.
- PEȘTERA CLOȘANI (BOIEREASCA) — cavitate în stîncă boierească pentru că era vizitată de cei avuți, care la plecare luau cu ei, drept amintire, stalactite sau stalactomite rupte fără discernămint. Azi peștera nu este deschisă vizitatorilor rămînînd în cercetarea Academiei României, pentru valoarea faunei și florei specifice existente.
- PEȘTERA VACILOR — în dreptul Cheilor Motrului. Aici se duceau vacile, cînd se punea căldura spre a se feri de muște. Azi a dispărut prin modernizarea șoselei Cloșani Valea Mare.
- PEȘTERA RECE (LU' NOAJBĂ) — înainte de Peștera Vacilor cu cîteva sute de metri și mai mică, ca o gaură la baza șoselei, din care adia un curent foarte rece chiar și în cele mai călduroase zile de vară. Azi dispărută prin modernizarea drumului Cloșani — Valea Mare.
- PÎRIUL CIUȚII — apă mică pe ogașul cu același nume.
- PADINA CHEII — loc mai înalt, deasupra șoselei, pe Cheile Motrului.
- PRIBOAIA — drum care leagă Cloșanii — Călugărenii și Baia-de-Aramă, peste înălțimea cu același nume. Azi nu mai este practicat, decît rar, cu piciorul sau călare.
- LA PIGUI — stei mare de piatră, țuguat, lîngă albia riului Motru, cu o înălțime de aproximativ 20 de metri. Legenda spune că din vîrfurile lui s-a aruncat cu copilul în brațe, o femeie alergată de turci.
- LA POGARĂ — teren de pășunat, lîngă pădure, în Cornetul Cloșani.
- POIENI DE SUS — locuri bune de agricultură și fînețe, în-spre munte, la o distanță de 6 km. de sat. Aici se amplasau conace.

- POIENI DE JOS — la o distanță de 1,5 km. de sat, în aceeași direcție cu Poienile de Sus. Și aici erau amplasate conace.
- POIANA — loc spre ieșirea din satele bifurcate drumului dintre Cloșani și Motru-Sec.
- PLAIUL CERNII — drum și loc de muncă pe înălțimea cu același nume.
- PIRLEAZ — loc de trecere, dintr-o grădină în alta, făcut de om, fără a avea porțiță.
- PIRLITURĂ DIN PĂROASA — loc unde a luat foc pădurea în muntele Păroasa.
- PĂDUREA LALULUI — mai tinăra decât codru în hotarul satului.
- LA PISĂTOARE — cascadă de 40—50 m. în Scărița.
- LA PIVA — loc pe albia riului Motru unde a existat o piuă de făcut dimie.
- RĂRITURA DE LA PĂLTINEI — loc gol în pădurea Păltineiului.
- SU' ROȘU — loc unde se pasc vitele, la poalele muntelui Roșu.
- RĂDOTEASA — înălțime cu piraie și văi în hotarul Cloșanilor.
- RIPA ROȘIE — prăpastie pe dealul Cloșanilor cu argilă roșie.
- RĂSTOACA DE LA GURA PLOPULUI — loc cu apă stătătoare, ochi de apă în Motru-Sec.
- LA RĂSPÎNTECI — loc unde se încrucișează drumurile pe înălțimea Zapodinilor.
- SCĂRIȚA — munte în hotarul satului Motru-Sec, sub formă de scară, cu suișuri grele și abrupte.
- SCAUNUL IADULUI — ridicătură de teren cu rîpi.
- ÎN SCAUNE — parte a satului Cloșani așezată pe o ridicătură de teren în aval.
- STÎNA MARE — munte în hotarul Motrișorului.
- LA SURUPIȘURI — loc în afara satului, spre munte, unde se surpă nisip și pietriș.
- STANIȘETEA BULZULUI — locul unde se face strungă pentru oi în muntele Bulzului.
- SMEURIȘUL DIN PĂLTINEI — loc cu multă zmeură în Păltinei.
- LA ȘOIMU — vîrf în muntele cu același nume, unde se vinau urși.

- PE ȘESURI — cîmpii, ceva mai întinse, pe la Poieni de Jos, unde sînt și ogoare de ale sătenilor.
- LA SO CETU — înălțime în apropiere de Valea Mare cu mulți arbuști de șes.
- LA SOHODOALE — loc cu izvoare ce dispar în pămînt, pe Motru-Sec.
- LA ȘTIOROFIE — loc pe albia rîului Motru-Sec unde apa face vîrtejuri și apoi dispare în pămînt.
- TÎRNICIOARA — înălțime și curmătură, care face legătura între Cloșani și Motru-Sec.
- LA TOPILI — loc în albia rîului Motrișor, unde se murează cînepa.
- TULUJARU LU' COLONELU — copac în care se îngrămădeau cocenii de porumb, pe proprietatea fostului colonel Popescu.
- ULIȚA LU' CORNEA — drum, potecă strîmtă de picior, din șosea spre casa locuitorului Cornea.
- VADUL RĂU — trecere de picior prin apa rîului Motru, care prezintă însă pericol, din cauza nisipurilor mișcătoare.
- VALEA MARE — înălțime, pîriu și ogaș. Aici se află lacul de acumulare al hidrocentralei cu același nume din salba Cerna—Motru—Tismana.
- VALEA CALULUI — înălțime, pîriu și ogaș în vatra satului Cloșani.
- LA VIRTOAPE — teren accidentat, cu gropi, la hotarul Clășanilor cu satul Mușetești.
- VIRFU' PIETRII — cel mai înalt capăt al Pietrii Cloșanilor.
- VĂRATECUL — munte în hotarul satului Motru-Sec, mereu însorit.
- VARNIȚA DE LA HODINĂTOARE — loc special amenajat pentru a face var din piatră de calcar, pe lîngă apa Motrului.
- LA VÎNTURIȘ — loc larg, în Motru-Sec, unde bat vînturile foarte tare.
- LA VĂCĂRII — munte în hotarul satului Motru-Sec.
- ZĂTONUL (DE LA DOBROTA) — lac natural.
- ZĂVOIUL BROAȘTEI — loc mlăștinos în Poieni de Jos, cu vegetație deasă și populat cu broaște.
- LA ZĂCARITOARE — loc unde stau oile la odihnă.
- LA ZAPODINI — o cîmpie mai înaltă la Poieni de Sus.

IX. CITEVA CONCLUZII

Din cele aproximativ 150 de apelative, cuprinse în lista numerelor topice, o foarte mare parte o compune cele atestate pînă în secolul al XVI-lea, pe care le-am stabilit astfel :

- a) Sec. al XII-lea
documente din 1222—1228 == 1 (mic)
- b) Sec. al XIV-lea == 1 (urs)
documente din 1318 == 6 (aniniș, nucet, piatră,
documente din 1391—1400 poiană, vară, surd)
- c) prima jumătate a sec. al
al XV-lea
documente din 1400—1410 == —
documente din 1410—1420 (măgură, plop, patin,
logofăt, frumos)
documente din 1421—1430 == 10 (a lu(i), ripă, vale,
fintină, birsan, bulboană, capră, călugăr,
Popescu (ești), Zapodie)
documente din 1431—1440 == 3 (prun, sec, cărare)
documente din 1441—1450 == 2 (gîrlă, mal)
- d) a doua jumătate a sec. al
XV-lea
documente din 1451—1460 == 5 (stină, prislop, grui,
drac, corn)
documente din 1461—1470 == 8 (coastă, rîu, lac roșu,
bou, fîneață, munte,
larg)
documente din 1471—1480 == 5 (culme, boier, pîrlitură,
muntean, la)
documente din 1481—1490 == 6 (brad, izvor, mare,
lup)
documente din 1491—1500 == 13 (de, livadă, rece, iaz,
virtop, crîng, șindrîlă,
loc, buză, răsîpîntie)

e) începutul sec. al XVI-lea			
documente din 1501—1510	= 7	(baltă, frăsinet, bolovan, crac, curmeziș, plai, păros(oasă))	
documente din 1511—1520	= 22	(cornet, curmătură, deal, dos, față, fag, pădure, luncă, rîu, tei, iaz, pe, zănoagă, mormînt, cheie, groapă, babă, văcar, vîrf, ier, bold, furcă)	

Total general = 94 atestări

Din punct de vedere al originii ele se grupează astfel :

— latine	= 43
— autohtone	
traco-dace	= 11
— V. slave	= 16
— slavone	= 10
— bulgare	= 4
— derivate românești	= 4
— origine necunoscută	= 4
— turcești	= 1
— săsești	= 1

Total general = 94

Majoritatea toponimelor au la bază termeni entopici (geografici populari). După origine aceștia sînt :

- Latini — corn, fag, nucet, frăsinet, plop, tei, cornet, pal-tin, soc, alun, pădure (din lumea vegetală) ; iapă, lup, urs, capră, cal, iepure (din lumea animală) ; culme, curmă-tură, ripă, turugă, vale, fîntînă, coastă, cheie, runc (for-me de teren) ;
- Vechi slave — zăvoi, bolovan, deal, luncă, poiană, poa-uliță, obîrșie, pimniță ;
- Slavone — boier, călugăr ;
- Alte imprumuturi — pripor (rus., ucr.), pîrlit, bujor, gîrlă, livadă (bulgar), bolovan (turc), ogaș (maghiar), iz-

laz (sîrb), logofăt (neogrec) ;

e) Formate pe teren românesc (prin sufixație) — curmătură, frăsinet, cornet, nucet, surupătură, curătură, neguros, argintar ;

f) Cuvinte vechi ale căror sens s-a pierdut azi — (la) na-pror, runc ;

g) Creații onomatopeice — bolboroase, știorofeie.

De reținut că termenul „morminți” (cimitir), întâlnit aici, este o caracteristică a graiurilor de tip bănațean. De altfel, limba vorbită în această parte a județului prezintă importante influențe ale graiului bănațean.